

Bruxelles, 11.2.2019
COM(2019) 74 final

2019/0036 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată de Uniunea Europeană în cadrul Consiliului de asociere UE-Ucraina în vederea modificării anexei XXVII la Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Ucraina, pe de altă parte

EXPUNERE DE MOTIVE

1. OBIECTUL PROPUNERII

Prezenta propunere are ca obiect decizia de stabilire a poziției care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul Consiliului de asociere UE-Ucraina în legătură cu adoptarea preconizată a unei Decizii de modificare a anexei XXVII (Cooperare în domeniul energiei, inclusiv chestiuni legate de domeniul nuclear) la Acordul de asociere UE-Ucraina.

2. CONTEXTUL PROPUNERII

2.1. Acordul de asociere UE-Ucraina

Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Ucraina, pe de altă parte (denumit în continuare „acordul”) urmărește să ofere un cadru pentru realizarea progresivă a asocierii politice și a integrării economice dintre UE și Ucraina. Acesta cuprinde angajamente de reformare a sectoarelor economiei Ucrainei în conformitate cu acquis-ul UE, inclusiv obiectivul consolidării integrării piețelor și apropierii reglementărilor de elementele-cheie ale acquis-ului UE în sectorul energiei, pe baza acquis-ului UE în domeniul energiei. Angajamentele privind sectorul energiei sunt enumerate în titlul V (Cooperarea economică și sectorială) capitolul 1 (Cooperarea în domeniul energiei, inclusiv chestiuni legate de domeniul nuclear) din acord. Unele dintre aceste angajamente, cum ar fi normele privind tranzitul și transportul, care se referă la aspecte legate de comerț ale sectorului energiei, sunt menționate și în titlul IV (Comerțul și aspectele legate de comerț) capitolul 11 (Aspecte energetice legate de comerț). Acordul a intrat în vigoare la 1 septembrie 2017.

2.2. Consiliul de asociere UE-Ucraina

Consiliul de asociere UE-Ucraina este unul dintre organismele comune instituite prin acord. În conformitate cu articolul 461 din acord, acesta supraveghează și monitorizează aplicarea și punerea în aplicare a acordului și revizuieste periodic funcționarea acordului în lumina obiectivelor acestuia. Format din membri ai Consiliului Uniunii Europene, membri ai Comisiei Europene și membri ai guvernului Ucrainei, Consiliul de asociere se reunește la nivel ministerial în toate configurațiile necesare, la intervale regulate, cel puțin o dată pe an și atunci când împrejurările o cer. În cadrul domeniului de aplicare al acordului, Consiliul de asociere are competența de a lua decizii, care sunt obligatorii pentru părțile la acord, inclusiv decizii privind actualizarea sau modificarea anexelor la acord. Acesta poate adopta, de asemenea, recomandări. Astfel de decizii sau recomandări sunt adoptate pe baza consensului între părți, în urma finalizării procedurilor interne respective necesare.

2.3. Actul avut în vedere al Consiliului de asociere UE-Ucraina

Consiliul de asociere UE-Ucraina trebuie să adopte o Decizie de modificare a anexei XXVII la Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Ucraina, pe de altă parte (denumită în continuare „actul avut în vedere”).

Scopul actului avut în vedere este de a actualiza lista actelor UE prevăzute în anexa XXVII (Cooperare în domeniul energiei, inclusiv chestiuni legate de domeniul nuclear) pentru a reflecta evoluția substanțială a acquis-ului UE în domeniul energiei care a avut loc în UE de la încheierea negocierilor privind acordul.

Actul avut în vedere urmărește, de asemenea, stabilirea unor dispoziții suplimentare în anexa XXVII la acord referitoare la monitorizarea procesului de apropiere a reglementărilor

în sectorul energiei din Ucraina. Scopul acestor dispoziții este de a consolida coordonarea și supravegherea aspectelor juridice ale reformei sectorului energiei și de a contribui la punerea în aplicare adecvată și eficace a actelor interne ale Ucrainei bazate pe acquis-ul UE în domeniul energiei.

Actul avut în vedere va deveni obligatoriu pentru părți în conformitate cu articolul 463 din acord, care prevede următoarele: „În vederea realizării obiectivelor stabilite de prezentul acord, Consiliul de asociere are competență de decizie în cadrul domeniului de aplicare al prezentului acord și în cazurile prevăzute de acesta. Aceste decizii sunt obligatorii pentru părți, care trebuie să adopte măsurile necesare, inclusiv, dacă este necesar, acțiuni în cadrul organismelor specifice stabilite în conformitate cu prezentul acord pentru punerea în aplicare a deciziilor luate. De asemenea, Consiliul de asociere poate face recomandări. Acesta adoptă decizii și formulează recomandări pe baza consensului între părți, în urma finalizării procedurilor interne respective necesare.”

3. POZIȚIA CARE URMEAZĂ SĂ FIE ADOPTATĂ ÎN NUMELE UNIUNII

Actul avut în vedere prevede actualizarea listei elementelor acquis-ului UE din anexa XXVII la acord, față de care Ucraina s-a angajat să își apropie legislația internă, și un set suplimentar de norme care vizează sprijinirea procesului de apropiere a legislației interne a Ucrainei de acquis-ul UE în domeniul energiei.

În ceea ce privește lista elementelor acquis-ului UE, anexa necesită o actualizare pentru a reflecta evoluția substanțială a acquis-ului UE în domeniul energiei care a avut loc în UE de la încheierea negocierilor privind acordul. Ca urmare a acestei evoluții, mai multe acte ale UE incluse în lista din anexa inițială la acord nu mai sunt în vigoare, au fost abrogate sau modificate, în timp ce alte acte noi au fost adoptate de Uniunea Europeană. Aceste modificări necesită o actualizare a anexei XXVII la acord pentru a se asigura coerența eforturilor Ucrainei de a-și apropia legislația de acquis-ul UE în vigoare. În consecință, aceste angajamente ale Ucrainei de a-și apropia legislația din sectorul energiei de acquis-ul UE în domeniul energiei nu modifică normele UE, și nici domeniul de aplicare al acestora. Mai mult decât atât, obligațiile Ucrainei în sectorul energiei s-au extins, atât ca urmare a aderării acesteia la Comunitatea Energiei din 2011, cât și ca urmare a punerii în aplicare a acquis-ului UE inclus în lista din anexa XXVII la acord. În plus, cooperarea în sectorul energiei dintre UE și Ucraina a fost consolidată în 2016 prin semnarea Memorandumului de înțelegere UE-Ucraina privind un parteneriat strategic în domeniul energiei. Memorandumul sprijină angajamentul de realizare a integrării economice și a asocierii politice și stabilește ca obiectiv realizarea unei integrări depline a piețelor energetice, bazate pe cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice a UE. Evoluția menționată anterior determină necesitatea ca lista elementelor acquis-ului UE din anexa XXVII la acord să fie actualizată.

În plus, actul avut în vedere stabilește, de asemenea, dispoziții suplimentare în anexa XXVII la acord care vizează monitorizarea procesului de apropiere a reglementărilor în sectorul energiei din Ucraina, inclusiv norme privind punerea în aplicare eficace a acquis-ului UE în domeniul energiei, consultări privind proiectele de propuneri legislative din acest sector și raportarea către Consiliul de asociere. Scopul acestor dispoziții este de a consolida coordonarea și supravegherea aspectelor juridice ale reformei sectorului energiei și de a contribui la punerea în aplicare adecvată și eficace a actelor interne ale Ucrainei bazate pe acquis-ul UE în domeniul energiei. Experiența din ultimii patru ani arată că Ucraina a înregistrat progrese în mai multe aspecte ale reformei sectorului energiei, dar sunt încă necesare măsuri de sprijin suplimentare pentru a se asigura că reformele întreprinse au un caracter ireversibil și durabil. Prin urmare, dispozițiile suplimentare sunt menite să contribuie

la faptul că Ucraina își apropie corect legislația și pune în aplicare corespunzător legislația care face obiectul apropierei, pe baza acquis-ului UE în domeniul energiei.

Prezenta propunere este pe deplin coerentă cu politica UE în legătură cu Parteneriatul estic, în general, și cu Ucraina, în special, deoarece sprijină punerea în aplicare a Acordului de asociere și contribuie la realizarea obiectivelor sale. Aceasta este coerentă, de asemenea, cu politica energetică a UE, bazată pe cele cinci dimensiuni ale uniunii energetice, inclusiv dimensiunea referitoare la siguranța alimentării cu energie, și cu rolul Ucrainei ca țară de tranzit strategică pentru gaze. Prezenta propunere reflectă acquis-ul UE în domeniul energiei și promovează adoptarea acestuia de către partenerii asociați ai UE, contribuind astfel la obiectivele UE în materie de siguranță a alimentării cu energie. Aceasta este coerentă, totodată, cu politica externă a UE în ceea ce privește domeniul energiei, în general, și Comunitatea Energiei, în special, sprijinind obiectivul Comunității Energiei de integrare a piețelor energetice între țările membre ale acesteia, printre care și Ucraina.

În fine, propunerea este în concordanță cu politica de vecinătate revizuită a UE și cooperarea aferentă cu Ucraina și cu alte țări învecinate. În special, aceasta contribuie la realizarea unei reforme eficace și durabile a sectorului energiei din Ucraina, ca parte a procesului de asociere politică și integrare economică dintre UE și Ucraina. La rândul lor, aceste eforturi contribuie la îndeplinirea obiectivului de construire a unei vecinătăți stabile și prospere. Având în vedere că reforma sectorului energiei, bazată pe acquis-ul UE în domeniul energiei, va contribui la o politică climatică mai sustenabilă în Ucraina, propunerea asigură, de asemenea, coerența cu obiectivele politicii UE privind clima. În cele din urmă, propunerea sprijină dezvoltarea în continuare a comerțului bilateral cu produse și servicii energetice, precum și a investițiilor, dat fiind că reforma sectorului energiei vizează eliminarea barierelor de reglementare existente în calea comerțului cu energie.

Se așteaptă ca propunerea avută în vedere să ofere sprijin suplimentar în ceea ce privește reforma sectorului energiei din Ucraina, aflată în prezent în etapa de punere în aplicare, astfel încât să se realizeze punerea în aplicare deplină a angajamentelor privind sectorul energiei prevăzute în Acordul de asociere UE-Ucraina.

4. TEMEI JURIDIC

4.1. Temeiul juridic procedural

4.1.1. Principii

Articolul 218 alineatul (9) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede adoptarea unor decizii de stabilire *„a pozițiilor care trebuie adoptate în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism trebuie să adopte acte cu efecte juridice, cu excepția actelor care modifică sau completează cadrul instituțional al acordului.”*

Conceptul de *„acte cu efecte juridice”* include actele care au efecte juridice în temeiul normelor de drept internațional aplicabile organismului în cauză. Acest concept include, de asemenea, instrumentele care nu au un caracter obligatoriu în temeiul dreptului internațional, dar care *„au vocația de a influența în mod decisiv conținutul reglementării adoptate de legiuitorul Uniunii”*.¹

¹ Hotărârea Curții de Justiție din 7 octombrie 2014, Germania/Consiliul, cauza C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punctele 61-64.

4.1.2. Aplicarea în cazul în discuție

Consiliul de asociere UE-Ucraina este un organism creat printr-un acord, și anume Acordul de asociere UE-Ucraina.

Actul pe care Consiliul de asociere UE-Ucraina este invitat să îl adopte este un act cu efecte juridice. Actul avut în vedere va fi obligatoriu în temeiul dreptului internațional, în conformitate cu articolul 463 din Acordul de asociere UE-Ucraina. Actul avut în vedere nu completează și nu aduce modificări cadrului instituțional al acordului.

Prin urmare, temeiul juridic procedural al deciziei propuse este articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

4.2. Temeiul juridic material

4.2.1. Principii

Temeiul juridic material al unei decizii adoptate în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE depinde în primul rând de obiectivul și de conținutul actului avut în vedere cu privire la care se adoptă o poziție în numele Uniunii. În cazul în care actul avut în vedere urmărește două obiective sau include două elemente, iar unul dintre aceste obiective sau elemente poate fi identificat ca fiind obiectivul sau elementul principal, iar celălalt obiectiv sau element are mai degrabă un caracter accesoriu, decizia adoptată în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE trebuie să se întemeieze pe un singur temei juridic material, respectiv cel impus de obiectivul sau de elementul principal sau predominant.

4.2.2. Aplicarea în cazul în discuție

Obiectivul principal și conținutul actului avut în vedere se referă la sectorul energiei, inclusiv la aspectele nucleare. Prin urmare, temeiul juridic material al deciziei propuse este articolul 194 din TFUE.

4.3. Concluzie

Temeiul juridic al deciziei propuse ar trebui să fie articolul 194 din TFUE coroborat cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

5. PUBLICAREA ACTULUI AVUT ÎN VEDERE

Având în vedere că actul Consiliului de asociere UE-Ucraina va modifica anexa XXVII la Acordul de asociere UE-Ucraina, este oportun ca acesta să fie publicat după adoptare în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată de Uniunea Europeană în cadrul Consiliului de asociere UE-Ucraina în vederea modificării anexei XXVII la Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Ucraina, pe de altă parte

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 194 din TFUE coroborat cu articolul 218 alineatul (9),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Ucraina, pe de altă parte (denumit în continuare „acordul”) a fost încheiat de Uniune prin Decizia 2017/1248 a Consiliului² și a intrat în vigoare la 1 septembrie 2017.
- (2) În conformitate cu articolul 273 din acord, părțile își adaptează legislația, astfel cum este menționată în anexa XXVII la acord, pentru a se asigura că toate condițiile privind transportul electricității și al gazelor sunt obiective, rezonabile, transparente și nediscriminatorii.
- (3) În plus, în vederea realizării de progrese privind integrarea piețelor, articolul 337 din acord prevede că părțile continuă și își intensifică cooperarea în domeniul energiei, inclusiv prin apropierea progresivă în sectorul energiei.
- (4) Articolul 341 din acord prevede că apropierea progresivă în sectorul energiei avansează conform calendarului prevăzut în anexa XXVII la acord.
- (5) Articolul 474 din acord prevede obligația Ucrainei de a realiza apropierea progresivă a legislației sale de legislația Uniunii, inclusiv în sectorul energiei.
- (6) Acquis-ul UE în sectorul energiei a evoluat în mod substanțial de la încheierea negocierii acordului.
- (7) În temeiul articolului 463 alineatele (1) și (3) din acord, Consiliul de asociere UE-Ucraina (denumit în continuare „Consiliul de asociere”) poate adopta decizii în vederea realizării obiectivelor stabilite în acord. În special, Consiliul de asociere poate actualiza sau modifica anexele la acord, ținând seama de evoluția legislației UE și de standardele aplicabile, stabilite în instrumentele internaționale considerate relevante de către părți.
- (8) Prin urmare, Consiliul de asociere trebuie să modifice anexa XXVII la Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și

² JO L 181, 12 iulie 2017, p. 4-5.

statele membre ale acestora, pe de o parte, și Ucraina, pe de altă parte, pentru a reflecta evoluția acquis-ului Uniunii.

- (9) Articolul 475 din acord definește, în termeni generali, monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește apropierea legislației Ucrainei de legislația UE, inclusiv aspectele legate de punerea în aplicare și de asigurarea respectării legislației. Acesta prevede că procesul de raportare și evaluare va lua în considerare modalitățile specifice definite în acord sau în deciziile luate de organismele instituționale instituite în temeiul acordului.
- (10) Pentru a se asigura punerea în aplicare mai eficace a reformelor, este necesar să se consolideze mecanismul de monitorizare a reformelor din sectorul energiei.
- (11) Prin urmare, Consiliul de asociere trebuie să modifice anexa XXVII la acord, astfel încât să prevadă norme mai detaliate de monitorizare a apropierei legislației Ucrainei de legislația UE în sectorul energiei.
- (12) În consecință, este necesar să se stabilească poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul Consiliului de asociere UE-Ucraina în ceea ce privește Decizia Consiliului de asociere de modificare a anexei XXVII la acord,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul Consiliului de asociere UE-Ucraina se bazează pe proiectul de act al Consiliului de asociere UE-Ucraina atașat la prezenta decizie.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Comisiei.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*